

نیاز مبرم به افزایش دانش مربیگری

در جام جهانی، سیستم‌ها و تاکتیک‌های متنوعی در شیوه‌های حمله و دفاع از سوی تیم‌های اروپایی، آمریکای جنوبی و حتی آفریقایی به نمایش گذاشته می‌شود؛ مسائلی که می‌تواند به دانش و بینش مربیان ایرانی کمک کند. واقعیت این است که مربیان ایرانی آن‌قدر امکانات در اختیار ندارند یا ارتباط گسترده‌ای با دنیای فوتبال برقرار نکرده‌اند تا به دانش روز این رشته دسترسی پیدا کنند.

البته باید پذیرفت که اجرای بسیاری از برنامه‌ها، سیستم‌ها و تاکتیک‌های روز دنیا، نیازمند زیرساخت مناسب و توان مالی قوی است. در نبود این شرایط، دست مربیان برای پیاده‌سازی این متدها بسته است. شاید بتوان انتظار داشت که مربیان در لیگ برتر ایران، نمونه‌هایی محدود از این روش‌ها را اجرا کنند، اما نباید توقعی فراتر از واقعیت داشت. برای نمونه، در فرانسه، دستگه‌هایی به بازیکنان متصل می‌شود تا وضعیت خواب آنها بررسی شود، اما چنین تکنولوژی‌ای در فوتبال ایران وجود ندارد. این در حالی است که بازیکنان ایرانی ادعای حرفه‌ای‌گری دارند، اما حتی در ساده‌ترین مساله یعنی داشتن خواب منظم و راحت شبانه نیز با مشکل مواجه‌اند؛ موضوعی که اساساً نیازمند امکانات پیچیده‌ای نیست و حتی در رده‌های پایه نیز به‌وضوح دیده می‌شود.

از سوی دیگر، باشگاه‌های فوتبال ایران نیز از ابزار و امکانات حرفه‌ای و مدرن برای تمرین دادن بازیکنان بی‌بهره‌اند. بنابراین، هرچند مربیان ایرانی می‌توانند از جام جهانی برداشته‌هایی داشته باشند، اما این برداشته‌ها و بوژه‌ها اجرای آنها، قابل مقایسه با مربیان کشورهای ژاپن، کره جنوبی یا حتی عربستان نیست.

در این میان، نقش فدراسیون و باشگاه‌ها بسیار مهم است. آنها باید شرایطی فراهم کنند تا مربیان در دوره‌های حرفه‌ای مانند پروالسنس شرکت کنند یا حتی با حضور در کنار تیم‌های بزرگ، دانش روز فوتبال را به تجربیات خود بیفزایند. همان‌کاری که فدراسیون‌ها و باشگاه‌های ژاپنی و کره‌ای با ایجاد ارتباطات قوی برای مربیان خود انجام می‌دهند. متأسفانه در ایران، نه فدراسیون و باشگاه‌ها گام جدی برای ارتقای دانش مربیان برمی‌دارند و نه خود مربیان برای به‌روز شدن حاضر به سرمایه‌گذاری شخصی هستند.

رابطه مستقیمی میان لیگ قوی و تیم ملی موفق وجود دارد. باشگاه‌ها به‌عنوان کارخانه‌های بازیکن‌سازی، نقش اساسی در شکل‌گیری تیم ملی دارند. وقتی این باشگاه‌ها بدون تیم‌های پایه قدرتمند فعالیت می‌کنند، نباید انتظار تیم ملی قدرتمند داشت. تیم‌های پرهواداری مانند سرخابی‌ها یا باشگاه‌های چون سپاهان و فولاد که به‌ظاهر دارای آکادمی هستند، در عمل بازیکنان رده پایه را به تیم اصلی تزریق نمی‌کنند، یا اگر هم این اتفاق بیفتد، فرصت بازی به آنها داده نمی‌شود. در چنین شرایطی، انتظار داشتن تیم ملی قدرتمند منطقی نیست.

شاید اولین گام اصلاحی، حضور مدیران باشگاه‌ها در دوره‌های آموزشی مدیریت ورزشی باشد تا مدیرانی کارآمد در رأس باشگاه‌ها قرار گیرند. سپس با برنامه‌ریزی اصولی و ایجاد زیرساخت‌های مناسب، می‌توان قدم‌های مؤثرتری برای بهبود شرایط فوتبال برداشت.

در صورت تیم ملی نیز،ایهامات زیادی وجود دارد. مشخص نیست با چه پشتوانه‌ای قرار است شش ماه دیگر در جام ملت‌های آسیا شرکت کند؟ اگر با همین ترکیب فعلی به این رقابت‌ها برود، بعید است اتفاق خاصی رخ دهد، مگر آنکه معجزه‌ای صورت بگیرد. از سوی دیگر، اگر بحث تغییر نسل مطرح باشد، قطعاً در بازه زمانی شش‌ماهه نمی‌توان انتظار نتیجه داشت.

مرحله نیمه نهایی

Semi Final

FIFA World Cup 2026 (Canada - Mexico - USA)

سه شنبه ۲۳ تیر

ساعت ۲۲:۳۰

فرانسه

اسپانیا

جدال غول‌ها برای بلیت فینال

گروه ورزشی / اولین نیمه‌نهایی جام جهانی ۲۰۲۶، جدال دو سبک متضاد اما موفق است؛ جایی که فرانسه با فوتبال مستقیم و انفجاری، برابر اسپانیای مالکنه و مبتنی بر کنترل جریان بازی صف‌آرایی می‌کند. این تقابل، صرفاً یک مسابقه نیست؛ بلکه رویارویی دو تفسیر متفاوت از فوتبال مدرن است.

فرانسه با مسیری کم‌نقص به این مرحله رسیده است. پیروزی قاطع مقابل سوئد در مرحله یک‌شانزدهم، عبور حداقلی اما حساب‌شده از پاراگوئه در یک‌هشتم نهایی (۱-۰) و سپس غلبه کنترل‌شده بر مراکش در یک‌چهارم نهایی (۲-۰)، نشان‌دهنده تیمی است که در عین تهاجمی بودن، توان مدیریت بازی در لحظات حساس را نیز دارد. آمار این تیم- ۶ پیروزی، ۱۶ گل زده و تنها ۲ گل خورده-تصورری از توان ایده‌آل میان قدرت هجومی و انسجام دفاعی ارائه می‌دهد. در سوی دیگر، اسپانیا با رویکردی متفاوت اما مؤثر پیش آمده است. برد ۳-۰ مقابل اتریش، پیروزی سخت و تاکتیکی برابر بریتقال در یک‌هشتم (۱-۰) و موفقیت نزدیک مقابل بلژیک در یک‌چهارم (۱-۲)، گویای تیمی است که با صبر، مالکیت بالا و کنترل ریزم، حریفان را فرسوده می‌کند. اسپانیا شاید پرگل‌ترین تیم نباشد، اما در کنترل بازی و کاهش اشتباهات، عملکردی کم‌نقص داشته است: تاکنون هت‌تریک در میانه میدان شکل می‌گیرد؛ جایی که اسپانیا به‌دنبال دیکته‌کردن ریتم با پاس‌های کوتاه است و فرانسه با پرس‌های مقطعی و انتقال سریع، در پی بهره‌برداری از فضاها یشت دفاع. تقابل سرعت در برابر صبر، و گارد دو تیم در برابر مالکیت، هسته اصلی این دیدار را می‌سازد.

این مسابقه آزمونی برای «لحظه‌ها»ست؛ جایی که نه سبک غالب، بلکه دقت در ضربه نهایی و تمرکز در بزنگاه‌ها، فی‌المثل را مشخص خواهد کرد.

«ایران» تأثیر جام جهانی بر مسیر توسعه فوتبال باشگاهی را بررسی می‌کند

زنگ بیداری

سینا حسینی / جام جهانی فوتبال سال‌هاست که دیگر یک تورنمنت رقابتی نیست، بلکه به مرجعی اثرگذار در جهت‌دهی به روندهای فنی و مدیریتی فوتبال جهان تبدیل شده است. این تورنمنت در عمل نقش یک کارگاه آموزشی بزرگ را ایفا می‌کند؛ فضایی که در آن مربیان، بازیکنان و مدیران می‌توانند تازه‌ترین دستاوردهای تاکتیکی و ساختاری را به‌صورت عینی مشاهده و تحلیل کنند و سپس آموزه‌های آن را به فوتبال داخلی خود انتقال دهند.

در کشورهای صاحب فوتبال، این چرخه یادگیری به‌صورت هدفمند و نظام‌مند اجرا می‌شود. وجود ساختارهای مدیریتی حرفه‌ای و ثبات در برنامه‌ریزی باعث شده فاصله میان فوتبال باشگاهی و سطح رقابت‌های جام جهانی به حداقل برسد. بر همین اساس، پنج بینی می‌شود پس از جام جهانی ۲۰۲۶،

پنج لیگ معتبر جهان با ارتقای محسوس در کیفیت فنی، افزایش سرعت بازی و تنوع بیشتر تاکتیکی مواجه شوند؛ روندی که در امتداد تکامل فوتبال مدرن در سطح باشگاهی قابل ارزیابی است. به‌عنوان نمونه، پس از جام جهانی ۲۰۱۸، بسیاری از تیم‌های اروپایی

علی کفاشیان، رئیس پیشین فدراسیون فوتبال در گفت‌وگو با «ایران»:

عبرت نگیریم، از آسیا هم عقب می‌مانیم

مهری رنجبر / علی کفاشیان، رئیس پیشین فدراسیون فوتبال، جام جهانی ۲۰۲۶ را «کارگاه آموزشی مدرن» برای مربیان، مدیران و بازیکنان فوتبال ایران می‌داند؛ تورنمنتی که به باور او، یار دیگر نشان داد مسیر موفقیت تیم‌های ملی از دل لیگ‌های قدرتمند و پویا می‌گذرد. کفاشیان در گفت‌وگو با «ایران» با تأکید بر پیوند مستقیم میان کیفیت لیگ داخلی و عملکرد تیم ملی گفت: «تقریباً

او با اشاره به افزایش تعداد تیم‌های حاضر در این دوره از رقابت‌ها توضیح داد: «هرچند این دوره با حضور ۴۸ تیم برگزار شد، اما با یک مقایسه ساده می‌توان دید که تیم‌های صاحبان همچنان جلوتر هستند و برخی دیگر از مسیر پیشرفت جا مانده‌اند. به نظر من کادر فنی تیم ملی باید به صورت دقیق بررسی کنند که تیم‌های قدرتمند از نظر زیرساخت، سرمایه‌گذاری، آموزش و برنامه‌ریزی در تیم‌های پایه چگونه عمل کرده‌اند. جام جهانی در واقع یک فرصت مطالعاتی است تا بتوان با الگوبرداری، مسیر پیشرفت فوتبال باشگاهی را ترسیم کرد.» رئیس پیشین فدراسیون فوتبال در ادامه به نقش بازار نقل و انتقالات پس از جام جهانی اشاره کرد و گفت: «بعد از جام جهانی و با باز شدن پنجره نقل‌وانتقالات لیگ‌های مختلف، مشخص می‌شود فوتبال کدام کشورها رشد کرده است. ممکن است از یک تیم، چهار بازیکن لیگ‌های معتبر شوند و از تیمی دیگر حتی یک بازیکن هم منتقل نشود. حضور تیم‌هایی از انگلیس، اسپانیا، آرژانتین و فرانسه در نیمه‌نهایی نیز نشان‌دهنده قدرت لیگ‌های این کشورهاست.» او با انتقاد از ایده تمرکز بیش از اندازه به تیم ملی و رهاهی مسابقات باشگاهی در ایران تأکید کرد: «کشوری که فقط روی تیم ملی تمرکز کند، قطعاً به مراحل بالای رقابت‌ها نمی‌رسد

به‌صورت گسترده به استفاده از سیستم‌های پرسپیک پیشرفته و بازی مبتنی بر انتقال سریع روی آورند؛ الگویی که به‌سرعت در لیگ‌های برتر نهادینه شد.

کشورهای در حال توسعه نیز از این مزیت می‌تواند به بهبود نسبی در ساختار فنی این کشورها منجر شود. میزان بهره‌برداری از این فرصت، ارتباطی مستقیم با کیفیت زیرساخت‌ها و سطح مدیریت فوتبال دارد؛ عواملی که تعیین می‌کنند این کشورها تا چه اندازه قادر خواهند بود کیفیت مسابقات داخلی خود را ارتقا دهند.

در این میان، برای علاقه‌مندان به فوتبال ایران پرسشی جدی مطرح است که سهم فوتبال ایران از این تحول جهانی چه خواهد بود؟ پاسخ به این پرسش بدون در نظر گرفتن واقعیت‌های ساختاری فوتبال کشور ممکن نیست. مشکلات زیرساختی، ضعف در مدیریت باشگاه‌ها و نبود یک الگوی حرفه‌ای پایدار، همچنان از مهم‌ترین موانع در مسیر رشد فوتبال ایران در به‌شمار می‌روند. بر این اساس، انتظار یک تحول گسترده و فوری

همه کارشناسان معتقدند لیگ قوی، تیم ملی قدرتمند می‌سازد. چهار تیم حاضر در مرحله نیمه‌نهایی جام جهانی ۲۰۲۶ واقع مزین سرمایه‌گذاری و برنامه‌ریزی در لیگ‌های خود را گرفته‌اند. مسابقات جام جهانی حاصل عملکرد چهار ساله تیم‌هاست؛ تیم‌هایی که کار کرده‌اند، پیشرفت‌شان را نشان می‌دهند و آنهايي که عقب مانده‌اند، نیز مجبور به کنار رفتن از چرخه برگزاری مسابقات شده‌اند.»

که بازیکن جوانی به تیم ملی اضافه نشود. نتیجه این روند، پیر شدن تیم ملی و افت کیفیت آن است؛ بازیکنان مسن کنار می‌روند، اما جایگزینی برای آنها وجود ندارد.» کفاشیان ادامه داد: «مشکل اصلی، نتیجه‌گرایی افراطی است که جای سرمایه‌گذاری روی آینده را گرفته است. همین حالا حسین عبدی هدایت تیم امید را برعهده دارد؛ تیمی که باید آینده فوتبال ایران را بسازد. باید دید این تیم در بازی‌های آسیایی ناگوا چه عملکردی خواهد داشت. اگر عملکرد موفقی داشته باشد، باشگاه‌ها نیز به سمت استفاده از بازیکنان جوان می‌روند و کمتر به سراغ بازیکنان خارجی سطح پایین خواهند رفت.» امیرقلعه‌نویی پیشنهاد داد در جلسه‌ای با مربیان لیگ برتر، از آنها بخواهد به بازیکنان جوان میدان بدهند؛ نه فقط به خاطر لیگ، بلکه به خاطر آینده فوتبال ایران. چرا باید یک بازیکن مسن با رقم‌های چند میلیاردی قرارداد ببندد، اما بازیکن جوان و ناگزیره با هزینه کمتر کنار گذاشته شوند؟ این مساله به همان نتیجه‌گرایی برمی‌گردد که یک ایراد بزرگ است.»

رئیس پیشین فدراسیون فوتبال در ادامه به مشکلات مدیریتی نیز اشاره کرد و گفت: «همه چیز به مربی برنمی‌گردد. ما مربیان خوبی مانند منصوریان و گل محمدی داشته‌ایم. اما وقتی باشگاهی برای یک بازیکن هزینه ۱۵۰ میلیاردی می‌کند، آیا به همان میزان به زیرساخت، تیم‌های پایه و ارتقای دانش فنی مربیان توجه دارد؟ در این

رسول کرکندی، دروازه‌بان پیشین تیم ملی در گفت‌وگو با «ایران»:

با افت کیفیت، توقع پیشرفت فوتبال دور از ذهن است

مربیان می‌توانند به‌سرعت دانش خود را به‌روز کنند. به نظر می‌رسد مربیگری در ایران به نوعی روزمرگی تبدیل شده و همین موضوع باعث افت کیفیت در تیم‌های ملی و باشگاهی شده است.»

کرکندی در خصوص وضعیت بازیکنان نیز نگاه انتقادی دارد: «وقتی در جام جهانی می‌بینیم بازیکنی مانند رونالدو در ۴۱ سالگی همچنان در اوج آمادگی بازی می‌کند، مشخص می‌شود چه نقش پررنگ‌تری داشت، حرفه‌ای و سلامت خود کار کرده است. اما در

بازیکنان ایرانی در این سطح همچنان محدود و پراکنده باقی مانده است.

اما مسیر اصلاح همچنان باز است؛ مشروط بر آنکه رویکردها از سطح توصیه‌های تکراری عبور کرده و به تصمیم‌های اجرایی و قابل سنجش نزدیک شوند.

نخستین و مهم‌ترین گام، اصلاح واقعی ساختار مدیریت باشگاه‌هاست. خصوصی‌سازی هدفمند، شفافیت مالی، پاسخگویی مدیریتی و فاصله گرفتن از تصمیمات کوتاه‌مدت، از پیش‌نیازهای شکل‌گیری یک باشگاه حرفه‌ای به‌شمار می‌آید. بدون این اصلاحات، هرگونه یکپارچه برای کشف و پرورش استعدادهاست؛ گام دوم، بازتعریف نظام آکادمی و استعدادیابی است. فوتبال ایران نیازمند ایجاد یک شبکه تحول فنی، مقطعی و ناپایدار خواهد بود. گام سوم، بازتعریف نظام آکادمی و استعدادیابی است. فوتبال ایران نیازمند ایجاد یک شبکه یکپارچه برای کشف و پرورش استعدادهاست؛ سیستمی که از رده‌های پایه آغاز شود و با استانداردهای روز دنیا همخوانی داشته باشد. سرمایه‌گذاری در فوتبال پایه نه یک هزینه، بلکه یک ضرورت راهبردی است که در بلندمدت بازدهی فنی و اقتصادی نیز خواهد داشت.

گام سوم، به‌روزرسانی دانش فنی مربیان و ورود جدی به فوتبال داده‌محور است. تحلیل

عکس: www.gettyimages.com

جدید با مشکلاتی در زیرساخت، رفت‌وآمد تیم‌ها و افت کیفیت مواجه خواهیم شد. افزایش کمیت به قیمت کاهش کیفیت، یک خطر جدی برای فوتبال است؛ در حالی که باید کیفیت لیگ ارتقا پیدا کند. باشگاه‌ها باید برای فوتبال هزینه کنند، نه صرفاً برای تیم.» کفاشیان به ضرورت برنامه‌ریزی برای آینده تیم ملی اشاره کرد و گفت: «از همین حالا باید برای جام جهانی بعدی برنامه‌ریزی کنیم. لازم است حدود ۵۰ درصد ترکیب تیم ملی با حضور بازیکنان جوان بازسازی شود تا این تیم به جام ملت‌های آسیا برسد و از آن مسیر به جام جهانی صعود کند. جام‌ملت‌های آسیا می‌تواند پلی برای موفقیت در جام جهانی آینده باشد.» او در پایان توضیح داد: «فدراسیون باید توجه ویژه‌ای به رده‌های سنی پایه داشته باشد و بخشی از بودجه را به این بخش اختصاص دهد. نباید فراموش کنیم که رقابت‌های انتخابی جام جهانی خیلی زود آغاز می‌شود و اگر از همین حالا کار را شروع نکنیم، حتی حضور در میان ۴۸ تیم نیز دشوار خواهد شد.»

فوتبال‌ما، برخی ستاره‌ها به جای نگاه حرفه‌ای، بیشتر به دنبال قراردادهای سنگین هستند، غافل از اینکه این مسیر، عمر فوتبالی آنها را کوتاه‌تر می‌کند.»

این کارشناس فوتبال، نتیجه‌گرایی افراطی را یکی دیگر از عوامل آسیب‌زا می‌داند: «در فوتبال ایران، همه به دنبال نتیجه کوتاه‌مدت هستند؛ مدیران، مربیان و بازیکنان کمتر به آینده فکر می‌کنند. حتی باشگاه‌ها از آکادمی‌های خود استفاده نمی‌کنند و ترجیح می‌دهند بازیکن آماده از دیگر تیم‌ها جذب کنند. در حالی که در تیمی مانند اسپانیا، بازیکنان زیر ۱۸ سال به میدان می‌روند. اما در ایران حتی فرصت کوتاهی به جوانان داده نمی‌شود تا به خودباوری برسند. این نوع نگاه، سوآلات جدی درباره روند انتخاب بازیکنان در سطح باشگاهی و ملی ایجاد می‌کند.» او در ادامه درخشش تیم‌های اروپایی در جام جهانی را حاصل برنامه‌ریزی اصولی

نابید فراموش کنیم که رقابت‌های

انتخابی جام جهانی خیلی زود آغاز می‌شود و اگر از همین حالا

کار را شروع نکنیم، حتی حضور

در میان ۴۸ تیم نیز دشوار خواهد شد

نیز دشوار خواهد شد

نیز دشوار خواهد شد

نیز دشوار خواهد شد

نیز دشوار خواهد شد

نیز دشوار خواهد شد

نیز دشوار خواهد شد

نیز دشوار خواهد شد

نیز دشوار خواهد شد

نیز دشوار خواهد شد

نیز دشوار خواهد شد

نیز دشوار خواهد شد

نیز دشوار خواهد شد

نیز دشوار خواهد شد

نیز دشوار خواهد شد

نیز دشوار خواهد شد

نیز دشوار خواهد شد

نیز دشوار خواهد شد

نیز دشوار خواهد شد

نیز دشوار خواهد شد

نیز دشوار خواهد شد

نیز دشوار خواهد شد

نیز دشوار خواهد شد

نیز دشوار خواهد شد

نیز دشوار خواهد شد

نیز دشوار خواهد شد

نیز دشوار خواهد شد

نیز دشوار خواهد شد

نیز دشوار خواهد شد